

AANKONDIGING VAN DE MAANDVERGADERINGEN.

In verband met de jaarvergadering te Gulpen vervallen de maandvergaderingen te Maastricht en Heerlen.

DE NATUUR IN.

Op *Zondag 20 Juni* excursie naar Vijlener- en Elzeterbossen, o.l.v. de heer Pelt. Vertrek uit Lemiers om 11.30 uur. L.T.M.-bus uit Maastricht, 10.27 uur, uit Heerlen 9.58 uur. Men neme retour.

Op *Zaterdag 26 Juni* wandeling langs het Albertkanaal. Vertrek van de grens in Wolder (te bereiken met stadsbus lijn 3), om 14.30 uur. Over Canne, Groot-Lanaye, Klein-Lanaye naar Slavante. Stadsbus lijn 5 terug. Excursie duurt p.m. 4 uur. *Denkt aan de benodigde grensdocumenten.*

NIEUWE LEDEN.

Mej. B. Beel, Hertogsingel 97, Maastricht.

Mr R. G. A. Höppener, Willem II-singel 42, Roermond.

RECTIFICATIE.

De vlokreeftjes, door Br. Arnoud te Gulpen gevangen, en door Dr Holthuis gedetermineerd, waarvan in het verslag van de vergadering van 7 April 1954 sprake was, behoorden tot de ondersoort: *Gammarus pulex fossarum* Koch.

VERSLAG VAN DE MAANDVERGADERING te Maastricht op Woensdag 5 Mei 1954.

Aanwezig de dames: Minis-van de Geyn, Willemse-Widdershoven, Tulleners-Jansen, Zr M. Christilla, Zr M. Juliette, Smeets, Biermans en de heren: Willemse, van Rummelen, Kruytzer, van Noorden, Holstege, Paping, Nijst, Tulleners, Nulens, Wijsen, Maessen, Onstenk, Mommers, Koelman, Ogg, Wassenberg, Stevens, Broeder Marinus, Otten, Leysen, Bouchoms, Broeder Maurentius, Gorgels, Willems, Genemans, Beaulen, Sondijker, Broeder Bernardus, Gregoire, Jamin.

Het was te voorzien, dat er deze keer vanwege het koude en droge weer niet veel ter tafel zou komen. Deze verwachting, door de voorzitter, dokter Willemse, na zijn welkomstwoord uitgesproken, is inderdaad werkelijkheid geworden. De voorzitter laat een prospectus circuleren van

"The birds of the British Isles" uitgegeven bij Oliver and Boyd te Edinburgh en London.

De heer Onstenk heeft in de buurt van Maas-tricht een eksternest gezien in een rozenstruik, die zich bevond in een kuil. De heer Stevens merkt op, dat het laag broeden van eksters heel gewoon is op plaatsen, waar geen hoge bomen zijn. De heer Mommers heeft in een boomgaard te Heer een roodkop-klauwier waargenomen.

De heer Willems zag te Cadier en Keer een kerseboom, die normaal telkenjare wit bloeit, met rose bloesem aan de Zuidzijde, terwijl top en Noordzijde de gewone bloesem hadden. Enkele mooie exemplaren van de druifhyacint werden door hem waargenomen op een kalkrijk grasland bij Schin op Geul. Meegebracht had spr. een exemplaar van de lilakleurige zandscheefkelk, *Cardaminopsis arenosa* Hayck, gekweekt in zijn eigen tuin. Volgens Dr de Wever was Visé de Noordelijkste groeiplaats van deze plant, maar de heren Mommers en Leysen hebben haar ontdekt langs de Maas bij Oost-Eysden (Natuurhistorisch Maandblad jrg. 32: 12, 1943).

De conservator, Dr Kruytzer, liet enkele fossielen rondgaan, die afkomstig waren uit het senoon van Henegouwen en geschonken waren door Dr M. R. Barbiot uit La Louvière. Deze fossielen zijn van belang voor het vergelijkend onderzoek van de krijtlagen van Zuid-Limburg.

Tenslotte hield mevrouw Dr W. Minis-van de Geyn een praatje over „De Nederlandse vrouw en de Natuurwetenschappen”. Het merkwaardige is, dat ongeveer de helft van de 20 vrouwelijke hoogleraren aan onze universiteiten de natuurwetenschappen beoefenen. Hierna belichtte spreekster iets uitvoeriger het werk der hoogleraren en specialisten op het gebied van de biologie.

Na een aansporing deel te nemen aan de algemene vergadering en de excursie sloot de voorzitter tegen half negen de vergadering.

WAARVOOR DIENT EEN NATUURWACHT?

Er zou voor mij geen reden bestaan deze vraag in ons Maandblad te bespreken, als diezelfde vraag niet in de kolommen van het Decembernummer op een bepaalde wijze was behandeld. We lezen n.l. in het verslag over de vergadering van 4 November te Maastricht een en ander, wat het m.i. wenselijk maakt dat de lezers ook nog een ander geluid te horen krijgen.

Als grootste bezwaar tegen een Natuurwacht voor Maastricht en omstreken vinden we daar vermeld, dat men „het grote publiek niet attent moet maken op bepaalde terreinen”. Ik zou zeggen: *accord!* De Natuurwachten doen dit ook liever niet. Wat zij wel doen is: terreinen *die nu eenmaal door het publiek bezocht worden* onder hun hoede nemen — en niet zonder reden. Zij menen dat het struisvogelpolitiek is te ontdekken dat er nu al feitelijk grote gevaren zijn, en dat die in de toekomst steeds groter gaan worden.

Zeker de Natuurwacht Zuidoost-Limburg gaat onopvallend te werk. Dit bezorgt ons soms zelfs het verwijt „dat men niets van die Natuurwacht merkt”... Dat bewijst doorgaans dat hij, die dit zegt, zich in de vrije natuur behoorlijk gedraagt. Wie dit niet doet zal echter bemerken, dat die geruisloze Natuurwacht ingrijpt, waar dit nodig en mogelijk is.

Er bestaat ook een meer „open” methode voor terreinen, waar het bezoek van toeristen nog drukker is. Dan kan men bijvoorbeeld gaan werken met platen en brochures, waar bedreigde en beschermde planten juist in worden afgebeeld en beschreven. Zo doet men het al lang in Zwitserland — waar het toch niet allemaal domoren zijn — en in ons land op Oost-Voorne en de Waddeneilanden. Hier zou men eerder de vraag kunnen stellen of publiciteit niet averechts werkt. Ik geloof dat we hierover op een afstand niet kunnen oordelen, en vertrouw dat bekwame mensen en organisaties hier een goede weg hebben gevonden. Intussen doen we het in Zuid-Limburg op onze manier.

Verder heeft het zijn nut te herinneren aan enkele feiten uit onze ervaring van ruim vijf jaar. Een bijzonder object van zorg vormen natuurlijk onze prachtige orchideeën. Wanneer we er nu in slaagden tegen overtredingen van het verbod tot plukken, uitgraven enz. op te treden, gold dit doorgaans mensen van twee geheel verschillende categorieën. Vooreerst werkelijk onwetenden, die dan ook doorgaans clement werden behandeld, tenzij het natuurlijk een al te opvallende roofpartij betrof. Die waren dan van het bestaan van een plukverbod niet op de hoogte, wisten meestal ook niet wat orchideeën zijn. — De tweede soort werd minder clement behandeld. Dat waren juist „kenners”, die beter wisten en desondanks... De ervaring heeft geleerd, dat die niet zelden grote schade

aanrichten, speciaal wat zeldzaamheden betreft. Droevig maar waar!

Onder die kenners vallen echte botanici, en ook zij die orchideeën plukken of graven om die te verkopen. En in dit verband wil ik er dan ook nog op wijzen dat de excursies, onder de auspiciën van ons Genootschap georganiseerd, vaak aan grote zeldzaamheden beter voorbij kunnen gaan. Ik zeg dit hier slechts om er aan te herinneren, dat wij allen voorzichtig moeten zijn, en dat — als in het verleden — Natuurwachters en leden van ons Genootschap eendrachtig moeten samenwerken voor één doel. *M. Bruna.*

EEN GEVAL VAN KANNIBALISME BIJ DE KOEKOEK

CUCULUS CANORUS CANORUS L.

door

J. H. H. de HAAN (Weert)

Nog vóór dat in het vroege voorjaar van 1953 de laatste rietganzen hun rustplaatsen in de Ospeler Peel hadden verlaten, (15 Maart) trokken spreeuwen en kieviten in grote vluchten Noordwaarts en zongen er de veldleeuwrikken en graspiepers hun lentelied. In de flora bespeurde men er de lente in de bloei der wilgen en van het éénarig wollegras, *Eriophorum vaginatum* L. Op de talrijke vennen zwommen paartjes wilde eenden; en troepen winter-talingen waren bijna onafgebroken in de lucht. In de vroege morgen klonk het balderen van de korhanen en in de loop van de dag trokken telkens groepjes kokmeeuwen over. Het waren de voorboden van de honderden soortgenoten, die nauwelijks een week later de lucht boven de peel met hun gekrijs vervulden. Niet alleen zochten zij er naar een geschikte nestgelegenheid, maar door eindeloze achtervolgingen maakten zij meteen een aanvang met het „zuiveren” van de peel van blauwe reigers, waarvan er zich daar toen, zoals nagenoeg steeds in deze tijd van het jaar, ongeveer een tiental ophield. Met hun aanwezigheid op de broedplaatsen konden de meeuwen zich blijkbaar moeilijk verenigen. Dan kwamen er de grutto's (25 Maart), zomertalingen, smienten, pijlstaarteenden en tureluren. Troepen kemphanen streken er neer om voedsel te zoeken en uit te rusten van hun lange tocht. Vluchten vinken, kepen, kneutjes, kramsvogels, koperwieken en vele buizerden waren reeds overgetrokken toen